

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Związek Podhalań, zwany w dalszym ciągu Związkiem, jest stowarzyszeniem posiadającym osobowość prawną, zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym, zrzeszającym członków skupionych w Oddziałach i Ogniskach. Oddziały mogą posiadać osobowość prawną.

§ 2

1. Siedzibą Związku Podhalań jest Dom Podhalański im. Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Władysława Orkana w Ludźmierzu. Dom ten stanowi chlubę i dorobek wielu pokoleń członków Związku Podhalań. Oddziały posiadają własne siedziby.
2. Biuro Zarządu Głównego Związku Podhalań znajduje się w Nowym Targu, a biura Oddziałów w ich siedzibach.
3. Terenem działalności Związku Podhalań jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Dopuszcza się możliwość tworzenia oddziałów lub ognisk poza granicami Kraju.
4. Związek Podhalań może przystępować do związków i stowarzyszeń krajowych i międzynarodowych prowadzących działalność zgodną z celami statutowymi Związku.

§ 3

1. Związek ma prawo zakładania Oddziałów i Ognisk wg zasad organizacyjnych, określonych w niniejszym Statucie.
2. Oddziały mogą podjąć starania o uzyskanie osobowości prawnej, po otrzymaniu pisemnej zgody Zarządu Głównego. W ramach własnej osobowości prawnej Oddziały mogą prowadzić działalność gospodarczą i rozliczenia finansowe. Uzyskane dochody są własnością Oddziału i mogą być przeznaczone wyłącznie na cele statutowe.
3. Związek Podhalań używa pieczęci okrągłej ze znakiem Związku i napisem w otoku Związek Podhalań oraz podłużnej Zarząd Główny Związku Podhalań, Biuro w Nowym Targu. Oddziały i Ogniska używają pieczęci podłużnej.
4. Związek posiada Odznakę Związkową. Znak Związku stanowi załącznik do niniejszego Statutu.
5. Zarząd Główny i Oddziały powinny posiadać sztandary. Wzór i tryb nadawania sztandarów określa odpowiedni regulamin.
6. Związek posiada Podhalańską Oficynę Wydawniczą, która działa na podstawie odrębnego regulaminu zatwierdzonego przez Zarząd Główny.
7. W Domu Podhalańskim im. Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Władysława Orkana w Ludźmierzu mieści się centrum dokumentacji kultury Górali Polskich.

§ 4

1. Działalność Związku opiera się na pracy społecznej ogółu członków.
2. Członkom Zarządu Głównego oraz Zarządów Oddziałów nie przysługują wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją, z zastrzeżeniem § 24 ust. 3 oraz § 42 ust. 6.
3. Związek może być organizacją pożytku publicznego.

II. CEL I ŚRODKI DZIAŁANIA

§ 5

Związek Podhalań opiera swoją działalność na fundamencie wartości chrześcijańskich i na patriotycznych tradycjach przodków. Naczelnym celem Związku jest:

1. Służba Ojczyźnie poprzez dbałość o moralny poziom mieszkańców Ziemi Górskich oraz kulturalny, materialny i społeczny ich rozwój.
2. Ochrona duchowego i materialnego dziedzictwa Górali Polskich.
3. Kultywowanie i upowszechnianie dorobku Związku Podhalań oraz góralskich tradycji, w kraju i za granicą.
4. Dbłość o zachowanie walorów środowiska naturalnego.

§ 6

Związek, realizuje swoje zadania i cele poprzez:

1. Pielęgnowanie i rozwijanie oraz dokumentowanie kultury i sztuki góralskiej.
2. Tworzenie ośrodków swojszczyzny, oświaty i kultury.
3. Zakładanie placówek etnograficznych i muzealnych dokumentujących kulturę regionu.
4. Wspieranie i prowadzenie różnych form edukacji regionalnej.
5. Organizowanie i prowadzenie zespołów folklorystycznych, form pracy świetlicowej i bibliotekarskiej, wycieczek krajoznawczych.
6. Popularyzowanie osiągnięć naukowych i gospodarczych związanych z regionem, organizacja konferencji, seminariów, sympozjów.
7. Wydawanie własnych publikacji.
8. Udzielanie pomocy kształcącej się młodzieży góralskiej.
9. Współpraca z instytucjami i organizacjami o pokrewnych zadaniach w kraju i za granicą, rozwijanie kontaktów z emigracją góralską.
10. Organizowanie i prowadzenie imprez kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych.

11. Propagowanie zdrowego stylu życia i rozwój kultury fizycznej, zwalczanie alkoholizmu i innych przejawów zła społecznego.
12. Prowadzenie działalności klubowej, np. sportowej, literackiej, teatralnej.
13. Propagowanie idei budowania społeczności lokalnej.
14. Propagowanie budowania mediów lokalnych.
15. Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
16. Wspieranie rozwoju rolnictwa i leśnictwa na terenach górskich.
17. Wspieranie rozwoju turystyki i agroturystyki.
18. Popularyzacja i wspieranie rozwoju produkcji wyrobów regionalnych.
19. Propagowanie tworzenia gospodarstw ekologicznych.
20. Promocja obszarów wiejskich i górskich.
21. Wskazywanie potrzeb z zakresu gospodarki, oświaty, kultury oraz życia społecznego. Opracowywanie wniosków, rezolucji i opinii.
22. Organizowanie wystaw, targów, szkoleń i badań rynkowych.
23. Czynne uczestnictwo w wyborach samorządowych i parlamentarnych.

III. CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§7

Członkowie Związku dzielą się na:

- 1) zwyczajnych,
- 2) wspierających.

§8

1. Członkiem zwyczajnym Związku może być każda osoba fizyczna o nienagannej przeszłości, która spełnia następujące warunki:
 - 1) ukończyła 18 rok życia,
 - 2) jest związana pochodzeniem, działalnością lub zainteresowaniami z terenem działania Związku,
 - 3) zgłosiła na piśmie deklarację przystąpienia do Związku popartą podpisami przez dwóch członków wprowadzających.
2. O przyjęciu do Związku decyduje Zarząd właściwego Oddziału.
3. Członek Związku może należeć tylko do jednego Oddziału. Członek Ogniska jest równocześnie członkiem Oddziału, któremu Ognisko organizacyjnie podlega.
4. Członek Związku może złożyć wniosek o przeniesienie do innego Oddziału. Wniosek składa się do nowego Oddziału, a informacyjnie do Oddziału dotychczasowego. O przeniesieniu decyduje Zarząd nowego Oddziału, informując o tym Oddział dotychczasowy, z podaniem daty przeniesienia.
5. W razie odmowy przyjęcia lub przeniesienia zainteresowany może odwołać się w ciągu 14 dni do Głównego Sądu Koleżeńskiego. Główny Sąd Koleżeński winien odwołanie rozpatrzyć w ciągu trzech miesięcy od otrzymania odwołania. Uchwała Głównego Sądu Koleżeńskiego wraz z uzasadnieniem jest ostateczna.

§9

1. Małoletni powyżej 16 lat mogą być przyjmowani w poczet członków Związku i korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym, że w składzie Zarządu Głównego, Zarządów Oddziałów i Ognisk większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
2. Małoletni w wieku 12 - 16 lat mogą być przyjmowani w poczet członków Związku za zgodą ich przedstawicieli ustawowych, bez prawa udziału w głosowaniu na Walnych Zgromadzeniach Oddziałów oraz bez korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Związku.

§10

1. Członkiem wspierającym Związku może być osoba fizyczna lub prawna uznająca Statut, deklarująca pomoc materialną lub finansową oraz popierająca działalność Związku.
2. Członków wspierających przyjmuje Zarząd właściwego Oddziału.

§ 11

1. W uznaniu zasług członek Związku Podhalań może otrzymać tytuły:
 - 1) Zasłużony dla Kultury Górali ... (nazwa grupy właściwej dla Oddziału),
 - 2) Zasłużony dla Oddziału Związku Podhalań,
 - 3) Honorowy Prezes Oddziału Związku Podhalań,
 - 4) Zasłużony dla Kultury Góralskiej,
 - 5) Zasłużony dla Związku Podhalań,
 - 6) Członek Honorowy Związku Podhalań,
 - 7) Honorowy Prezes Związku Podhalań.
2. Tytuły wymienione w ust.1 pkt 1 – 3 nadaje Walne Zgromadzenie Oddziału na wniosek Zarządu Oddziału.
3. Propozycje nadania tytułów wymienionych w ust.1 pkt 4 – 6 składają do Kapituły Odznaczeń Zarządy Oddziałów lub Prezydium Zarządu Głównego, a propozycję tytułu wymienionego w ust.1 pkt 7 Prezydium Zarządu Głównego.
4. Tytuły wymienione w ust.1 pkt 4 – 7 na wniosek Kapituły Odznaczeń nadaje Zjazd Podhalań.

5. Medal Związku przyznaje Zarząd Główny na wniosek Prezydium, a w sprawach pilnych Prezydium.
6. Tytuły wymienione w ust. 1 pkt 1, 4 i 6 można nadać osobie niebędącej członkiem Związku.

§12

1. Członek Związku ma prawo do:

- 1) Uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu macierzystego Ogniska lub Oddziału.
- 2) Korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Związku – dotyczy to tylko członków zwyczajnych, z zastrzeżeniem §9 .
- 3) Noszenia Odznaki Związku przy równoczesnym posiadaniu ważnej legitymacji członkowskiej.

2. Zwyczajnego członka Związku obowiązuje:

- 1) Praca dla dobra Związku poprzez realizację jego celów i zadań.
- 2) Propagowanie idei i haseł Związku oraz zjednywanie mu nowych członków.
- 3) Przestrzeganie Statutu, regulaminów oraz uchwał władz Związku.
- 4) Regularne płacenie składek członkowskich.

3. Kandydatów do władz Związku mogą zgłaszać tylko członkowie zwyczajni Związku.

4. W przypadku zgłaszania do władz Związku kandydata nieobecnego w miejscu i czasie głosowania, zgłaszający musi przedłożyć pisemną zgodę kandydata na kandydowanie.

§13

1. Utrata praw członkowskich następuje przez:

- 1) Wystąpienie ze Związku, zgłoszone pisemnie właściwemu Zarządowi Oddziału lub Ogniska.
- 2) Skreślenie na podstawie uchwały Zarządu Oddziału, powziętej zwykłą większością głosów, za zaleganie ze składkami przez okres roku, po pisemnym poinformowaniu o zagrożeniu skreśleniem z jednoczesnym wyznaczeniem terminu uzupełnienia składek.
- 3) Wykluczenie na podstawie uchwały Zarządu Oddziału, powziętej większością co najmniej 2/3 głosów.
- 4) Utratę zdolności do czynności prawnych.
- 5) Wykluczenie prawomocnym orzeczeniem Głównego Sądu Koleżeńskiego.

2. Uchwała Zarządu Oddziału lub orzeczenie Głównego Sądu Koleżeńskiego o skreśleniu lub wykluczeniu, wraz z uzasadnieniem, winny być pisemnie podane do wiadomości skreślonemu lub wykluczonemu.

3. Od uchwały Zarządu Oddziału o skreśleniu lub wykluczeniu służy zainteresowanemu prawo wniesienia odwołania do Sądu Koleżeńskiego Oddziału. Przy wnoszeniu i rozpatrywaniu odwołań stosuje się odpowiednie przepisy § 8 ust. 5.

IV. WPISOWE I SKŁADKI CZŁONKOWSKIE

§14

1. Minimalną wysokość wpisowego i składek członkowskich oraz termin ich płatności ustala Zjazd Podhalań.
2. Walne zgromadzenie Oddziału może z ważnych powodów podnieść wysokość lub zwolnić członków zwyczajnych z ustalonej przez Zjazd Podhalań składki członkowskiej.
3. Składki członkowskie oraz wpisowe od członków związku pobiera Zarząd Oddziału, przekazując 25% minimalnej składki członkowskiej ustalonej przez Zjazd od każdego członka zwyczajnego, niezależnie od zwolnień, Zarządowi Głównemu do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni.
4. Członkowie Honorowi Związku, Kapelani i małoletni są zwolnieni z płacenia składek.

V. USTRÓJ I WŁADZE ZWIĄZKU

§15

1. Schemat organizacyjny władz Związku jest następujący:

- 1) Władze Naczelne Związku,
- 2) Władze Oddziału Związku,
- 3) Władze Ogniska Związku.

2. Władzami Nacelnymi Związku są:

- 1) Zjazd Podhalań,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Prezydium Zarządu Głównego,
- 4) Główna Komisja Rewizyjna,
- 5) Główny Sąd Koleżeński.

3. Władzami Oddziału są:

- 1) Walne Zgromadzenie Oddziału,
- 2) Zarząd Oddziału,
- 3) Prezydium Zarządu Oddziału
- 4) Komisja Rewizyjna Oddziału,
- 5) Sąd Koleżeński Oddziału.

4. Władzami Ogniska są:

- 1) Walne Zgromadzenie Ogniska,
- 2) Zarząd Ogniska.

A. ZJAZD PODHALAN

§16

1. Zjazd Podhalan jest najwyższą władzą Związku. Może on być zwyczajny lub nadzwyczajny.
2. W Zjeździe Podhalan biorą udział:
 - 1) Z głosem decydującym – delegaci wybrani spośród członków zwyczajnych na Walnych Zgromadzeniach Oddziałów, z zastrzeżeniem pkt 3.
 - 2) Z głosem doradczym – Kapelani Związku, Honorowi Prezesi Związku, byli Prezesi Związku, Członkowie Honorowi Związku oraz nieposiadający mandatu delegata członkowie Zarządu Głównego, Prezydium Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego.
 - 3) Kapelani Związku, Honorowi Prezesi Związku, byli Prezesi Związku i Członkowie Honorowi Związku będący osobami fizycznymi, po zarejestrowaniu się na Zjeździe, uzyskują mandat delegata.
3. Ilość delegatów z danego Oddziału, którzy mają prawo uczestniczyć w Zjeździe Podhalan, ustala Zarząd Główny, proporcjonalnie do ilości członków Oddziału. Walne Zgromadzenie Oddziału może wybrać delegatów w ilości od liczby delegatów, którzy mają prawo uczestniczyć w Zjeździe Podhalan do dwukrotności tej liczby. W konkretnym Zjeździe Podhalan biorą udział ci delegaci, którzy uzyskali najwyższe ilości głosów i deklarują udział w tym Zjeździe. Mandat delegata może być wykonywany tylko osobiście. Do ilości członków Oddziału wlicza się ilości członków skupionych w Ogniskach podlegających mu organizacyjnie.
4. Mandaty delegatów zachowują ważność do chwili wyboru delegatów na następny zwyczajny Zjazd. Po odbyciu zwyczajnego Zjazdu Podhalan, o terminie wyboru delegatów na następny zwyczajny Zjazd decyduje Zarząd Oddziału.

§17

1. Zwyczajny Zjazd Podhalan jest zwoływany przez Zarząd Główny raz na trzy lata.
2. Do kompetencji Zjazdu należy:
 - 1) Zatwierdzenie regulaminu obrad Zjazdu Podhalan.
 - 2) Rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań i wniosków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego.
 - 3) Ocena realizacji uchwał poprzedniego Zjazdu Podhalan.
 - 4) Udzielenie lub odmówienie absolutorium Zarządowi Głównemu na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej.
 - 5) Rozstrzyganie odwołań od decyzji Zarządu Głównego i orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego.
 - 6) Podejmowanie uchwał programowych Związku.
 - 7) Uchwalanie Statutu Związku i jego zmian.
 - 8) **Wybór władz Związku:**
 - a) **Prezesa Związku,**
 - b) **Głównej Komisji Rewizyjnej,**
 - c) **Głównego Sądu Koleżeńskiego.**
 - 9) Nadawanie tytułów honorowych,
 - 10) Podejmowanie w głosowaniu imiennym uchwały o rozwiązaniu Związku.
 - 11) Podejmowanie decyzji o likwidacji Związku, oraz we wszystkich sprawach, które wymagają uchwały Zjazdu Podhalan.
 - 12) Zatwierdzanie regulaminów działalności Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego i odpowiednich regulaminów dla oddziałów.

§ 18

1. Nadzwyczajny Zjazd Związku Podhalan zwołuje się :
 - 1) na mocy uchwały zwyczajnego Zjazdu Podhalan,
 - 2) z inicjatywy Zarządu Głównego,
 - 3) na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - 4) na pisemne żądanie co najmniej 1/5 członków Związku.
2. Nadzwyczajny Zjazd Podhalan załatwia tylko te sprawy, dla których został zwołany.

§ 19

1. Uchwały Zjazdu Podhalan są ważne, jeżeli zostaną podjęte zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy delegatów uprawnionych do głosowania.
2. Uchwały dotyczące statutu lub jego zmian wymagają większości 2/3 głosów, przy obecności co najmniej połowy delegatów uprawnionych do głosowania.
3. Uchwała dotycząca rozwiązania Związku wymaga większości 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 delegatów uprawnionych do głosowania. Uchwały dotyczące powołania likwidatora i przeznaczenia majątku podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 2/3 delegatów uprawnionych do głosowania.
4. Uchwały na Zjeździe Podhalan zapadają w głosowaniu jawnym, za wyjątkiem uchwał:
 - 1) dotyczących wyboru władz Związku,

- 2) co do których został zgłoszony przez delegata formalny wniosek o głosowanie tajne, a Zjazd ten wniosek poparł w głosowaniu.

§ 20

Obradami Zjazdu Podhalan kieruje, według uchwalonego regulaminu obrad, przewodniczący Zjazdu lub Zastępca przewodniczącego Zjazdu, wybrani spośród delegatów. W tym samym trybie Zjazd wybiera Sekretarza Zjazdu. Z obrad Zjazdu spisuje się protokół podpisany przez Przewodniczącego, Sekretarza oraz protokolantów.

B. ZARZĄD GŁÓWNY ZWIĄZKU PODHALAN

§ 21

Zarząd Główny jest naczelnym organem zarządzającym Związku; kieruje jego działalnością, za którą odpowiada przed Zjazdem Podhalan.

§ 22

1. Zarząd Główny składa się z Prezesa i pozostałych członków Prezydium oraz Prezesów Oddziałów Związku. W konkretnym posiedzeniu Zarządu Głównego bierze udział Prezes Oddziału albo Członek Zarządu Oddziału upoważniony pisemnie przez Prezesa Oddziału.
2. Prezesem Zarządu Głównego jest Prezes Związku.
3. Nie wolno łączyć stanowisk Prezesa Zarządu Głównego i Prezesa Oddziału.
4. Wybór Prezydium Zarządu Głównego winien odbyć się w terminie do 30 dni od Zjazdu Podhalan.

§ 23

1. Zarząd Główny działa na podstawie niniejszego Statutu oraz uchwalonego przez siebie regulaminu.
2. Posiedzenia plenarne odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz na kwartał. Zarząd Główny może powołać komisje lub zespoły problemowe, stałe lub doraźne, określając ich skład i kompetencje oraz kluby jako jednostki organizacyjne, powołane do współdziałania w zakresie realizacji celów statutowych Związku.
3. W posiedzeniu Zarządu Głównego mogą brać udział z głosem doradczym Kapelani Związku, Honorowi Prezesi Związku, byli Prezesi Związku, Członkowie Honorowi Związku oraz goście zaproszeni przez Prezesa.
4. Prezes Zarządu Głównego może sprawować swoją funkcję nieprzerwanie nie dłużej niż dwie kadencje.

§ 24

1. Uchwały Zarządu Głównego podejmowane są zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym przy obecności co najmniej połowy członków w pierwszym terminie, a w drugim terminie przy obecności co najmniej 1/3 członków. Uchwała może być głosowana tajnie po wniosku formalnym członka Zarządu, pozytywnie przegłosowanym przez Zarząd.
2. **Do kompetencji Zarządu Głównego należy:**
 - 1) Wybór i odwoływanie członków Prezydium na wniosek Prezesa Związku.
 - 2) Kierowanie sprawami Związku zgodnie ze Statutem.
 - 3) Realizacja wytycznych i uchwał Zjazdu Podhalan.
 - 4) Zwolywanie zwyczajnych i nadzwyczajnych Zjazdów Podhalan, ustalanie ich terminów i miejsca oraz przygotowywanie projektu regulaminu obrad i techniczna obsługa Zjazdu.
 - 5) Gospodarowanie funduszami i majątkiem Związku w granicach określonych Statutem.
 - 6) Podejmowanie uchwał o powstaniu Oddziałów Związku i zatwierdzanie terytorialnego zasięgu ich działania.
 - 7) Podejmowanie decyzji o rozwiązaniu Oddziałów Związku.
 - 8) Sprawowanie nadzoru nad działalnością Oddziałów i Ognisk.
 - 9) Rozpatrywanie i zatwierdzanie lub uchylanie decyzji podjętych przez Prezydium Zarządu Głównego zgodnie z § 29 ust. 1 Statutu w sprawach niecierpiących zwłoki, a mieszczących się w kompetencjach Zarządu Głównego.
 - 10) Powoływanie Kapelanów Związku.
 - 11) Powoływanie i odwoływanie członków Rady Naukowej Związku Podhalan, na trzyletnią kadencję.
 - 12) Zawieszanie na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej uchwał Walnych Zgromadzeń Oddziałów sprzecznych z obowiązującymi przepisami lub postanowieniami Statutu.
 - 13) Ustalanie regulaminu Kapituły Odznaczeń i obsługa jej działalności.
 - 14) Kierowanie działalnością gospodarczą według zasad określonych w odrębnych przepisach.
 - 15) Uchwalanie rocznych planów działania i planów finansowych Związku, przygotowanych przez Prezydium Zarządu Głównego.
 - 16) Powoływanie zespołów problemowych.
 - 17) Uchwalanie zasad wyboru i ilości delegatów na Zjazd Podhalan.
 - 18) Rozpatrywanie spraw przedstawionych przez Prezydium Zarządu Głównego.
 - 19) Powoływanie do Pocztu Sztandarowego trzech Zastępców Chorążego. Zadaniem Pocztu Sztandarowego Zarządu Głównego Związku Podhalan jest uczestniczenie ze sztandarem Zarządu w uroczystościach związkowych, troska o sztandar, a także współpraca z Pocztami Sztandarowymi Oddziałów.
 - 20) Uchwalanie Regulaminu Pocztów Sztandarowych i Ceremoniału Związku Podhalan.
3. Do realizacji zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych Zarząd może zatrudnić także swoich członków.

§ 25

Z obrad Zarządu Głównego spisuje się protokoły podpisane przez Prezesa Związku, Sekretarza i Protokolanta.

C. PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU PODHALAN

§ 26

Prezydium Zarządu Głównego składa się z:

1. Prezesa Zarządu Głównego.
2. 14 członków wybranych przez Zarząd Główny na wniosek Prezesa, w tym:
 - 1) Od 2 do 4 Wiceprezesów Zarządu.
 - 2) Sekretarza Zarządu i jego Zastępcy.
 - 3) Skarbnika Zarządu i jego Zastępcy.
 - 4) Chorążego.
 - 5) Pozostałych Członków Prezydium.

§27

Do kompetencji Prezydium Zarządu Głównego należy:

1. Reprezentowanie Związku Podhalan przez Prezesa, Sekretarza lub ich zastępców.
2. Kierowanie bieżącymi sprawami Związku zgodnie ze Statutem.
3. Opracowywanie budżetu Związku, preliminarzy budżetowych, planów działalności, regulaminów wewnętrznych, sprawozdań.
4. Obrona interesów Związku w urzędach i sądach oraz udzielanie stosownych pełnomocnictw.
5. Sporządzanie sprawozdań z działalności wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz innych.
6. Realizacja uchwał Zjazdu i Zarządu Głównego.
7. Zwoływanie posiedzeń Zarządu Głównego.
8. Inicjowanie i prowadzenie innych spraw wynikających z postanowień niniejszego Statutu.
9. Składanie do Kapituły Odznaczeń własnych propozycji nadania szczególnie wyróżniającym się działaczom tytułów, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 4 – 7.

§28

W razie ustąpienia członka Prezydium Zarządu Głównego lub jego odwołania przez Zarząd Główny w czasie trwania kadencji na jego miejsce Zarząd Główny wybiera nowego członka.

§ 29

1. Prezydium Zarządu Głównego może w sprawach niecierpiących zwłoki podejmować decyzje mieszczące się w kompetencjach Zarządu Głównego.
2. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak, niż raz na miesiąc.
3. Uchwały Prezydium Zarządu Głównego są prawomocne przy obecności co najmniej połowy członków, w tym Prezesa lub jednego z Wiceprezesów. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§30

Z obrad Prezydium Zarządu Głównego spisuje się protokoły podpisane przez Prezesa Związku (lub Wiceprezesa Zarządu Głównego, jeśli to on prowadził obrady), Sekretarza i Protokolanta.

D. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 31

1. Główna Komisja Rewizyjna, naczelny organ kontrolny Związku, składa się z 5 członków wybieranych przez Zjazd Podhalan na okres kadencji.
2. W razie ustąpienia członka Głównej Komisji Rewizyjnej w czasie trwania kadencji, na jego miejsce wchodzi kandydat, który w toku wyborów uzyskał kolejno największą ilość głosów.
3. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona:
 - 1) Przewodniczącego,
 - 2) Zastępcę przewodniczącego,
 - 3) Sekretarza.
4. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkami organu zarządzającego Związku, ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia. Członkami Głównej Komisji Rewizyjnej nie mogą być osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.

§ 32

Do kompetencji i obowiązków Głównej Komisji Rewizyjnej należy:

1. Nadzór nad działalnością organizacyjną i finansową Związku oraz nad gospodarką majątkiem Związku.
2. Przeprowadzenie, co najmniej 3 razy w ciągu kadencji kontroli Zarządu Głównego w zakresie spraw określonych w ust. 1.
3. Wydawanie zaleceń mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.
4. Wnioskowanie w uzasadnionych przypadkach o zwołanie przez Zarząd Główny nadzwyczajnego Zjazdu Podhalan.

5. Składanie Zjazdowi Podhalan sprawozdań ze swej działalności i zgłoszenie wniosku o udzielenie lub odmowę absolutorium Zarządowi Głównemu.
6. Opracowanie regulaminów działalności Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Rewizyjnej Oddziału i przedstawianie ich do zatwierdzenia Zjazdowi Podhalan.
7. Nadzór na działalnością Komisji Rewizyjnych Oddziałów.

§ 33

Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej mogą brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego i Prezydium. Mają oni prawo żądania wyjaśnień od tych organów w sprawach określonych kompetencjami Głównej Komisji Rewizyjnej.

E. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 34

1. Główny Sąd Koleżeński składa się z 5 członków wybieranych przez Zjazd Podhalan na okres kadencji.
2. Główny Sąd Koleżeński wybiera ze swojego grona:
 - 1) Przewodniczącego,
 - 2) Zastępcę przewodniczącego,
 - 3) Sekretarza.
3. W razie ustąpienia członka Głównego Sądu Koleżeńskiego w toku kadencji, wchodzi na jego miejsce kandydat, który w wyniku wyborów uzyskał kolejno największą ilość głosów.

§ 35

Do kompetencji Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:

1. Rozstrzyganie sporów powstałych między członkami władz naczelnych Związku, sporów, których stroną są władze naczelne Związku, sporów pomiędzy Oddziałami Związku oraz zarzutów o charakterze honorowym w sporach związanych z działalnością Związku.
2. Rozstrzyganie sporów powstałych na tle nieprzestrzegania Statutu, regulaminów lub uchwał władz naczelnych Związku.
3. Rozstrzyganie odwołań od uchwał Sądów Koleżeńskich Oddziałów.
4. Opracowanie regulaminów działalności Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz Sądów Koleżeńskich Oddziałów i przedstawianie ich do zatwierdzenia Zjazdowi Podhalan.
5. Nadzór nad działalnością Sądów Koleżeńskich w Oddziałach Związku.
6. Składanie Zjazdowi Podhalan sprawozdań ze swej działalności.

§ 36

1. Główny Sąd Koleżeński orzeka w składzie trzyosobowym, wyznaczonym przez Przewodniczącego Głównego Sądu Koleżeńskiego lub jego Zastępcę.
2. Od uchwały Głównego Sądu Koleżeńskiego, mocą której załatwiono sprawę w I instancji, służy odwołanie do Zjazdu Podhalan. Odwołanie składa się za pośrednictwem Głównego Sądu Koleżeńskiego, do 30 dni przed terminem Zjazdu.
3. Uchwały Głównego Sądu Koleżeńskiego załatwiające sprawy w trybie odwoławczym od uchwał Sądów Koleżeńskich Oddziałów są ostateczne.

§ 37

1. **Główny Sąd Koleżeński może orzekać następujące kary:**
 - 1) upomnienie,
 - 2) wykluczenie ze Związku.
2. Postępowanie proceduralne oraz tryb odwołania od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego ustala Regulamin Głównego Sądu Koleżeńskiego zatwierdzony przez Zjazd Podhalan.

VI. ODDZIAŁY I OGNISKA (jednostki terenowe Związku)

§ 38

1. Do powołania Oddziału wymagana jest ilość co najmniej 20 członków, a do powołania Ogniska 10 członków Związku.
2. Podstawowe cele i zadania Związku, wyszczególnione w §§ 5 i 6 Statutu, realizowane są głównie przez Oddziały i Ogniska Związku.
3. Oddział spotyka się na zebraniach okresowych oraz Walnych Zgromadzeniach.
4. Najwyższą władzą Oddziału jest Walne Zgromadzenie. Może być ono zwyczajne lub nadzwyczajne. Biorą w nim udział z głosem decydującym członkowie Oddziału.
5. W Walnym Zgromadzeniu Oddziału mogą brać udział z głosem doradczym członkowie władz naczelnych Związku (Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej lub Głównego Sądu Koleżeńskiego) niebędący członkami Oddziału.
6. W przypadku, gdy działalność Oddziału wykazuje uporczywe lub rażące naruszenie przepisów prawa lub Statutu, Zarząd Główny – po bezskutecznym wezwaniu do wypełnienia zobowiązań statutowych i po uzyskaniu opinii członków Oddziału – może powołać w tym Oddziale Zarząd Komisaryczny, w składzie trzyosobowym. Zarząd Komisaryczny ma za zadanie zwołać Walne Zgromadzenie Oddziału, celem powołania władz Oddziału, nie później niż w ciągu 90 dni od powołania. W przypadku niemożności odbycia Walnego Zgromadzenia takiego Oddziału w określonym terminie, Zarząd Komisaryczny rozwiązuje się, składając uprzednio do Zarządu Głównego pisemny wniosek o rozwiązanie Oddziału.

§39

1. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału zwołuje Zarząd Oddziału raz na 3 lata.
2. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Oddziału należy:
 - 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Oddziału,
 - 2) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań i wniosków Komisji Rewizyjnej,
 - 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Sądu Koleżeńskiego,
 - 4) udzielenie lub odmówienie absolutorium ustępującemu Zarządowi na wniosek Komisji Rewizyjnej,
 - 5) wybór władz Oddziału: Prezesa Oddziału, Zarządu Oddziału, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego oraz wybór delegatów na Zjazd Podhalań,
 - 6) uchwalanie wniosków i postulatów do załatwiania przez władze naczelne Związku,
 - 7) ustalenie wysokości wpisowego i składek członkowskich przy uwzględnieniu § 14 ust. 1 niniejszego Statutu.

§ 40

1. Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu Oddziału przysługuje tylko tym członkom, którzy nie zalegają ze składkami dłużej niż jeden rok, co stwierdza Skarbnik.
2. Prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Oddziału winno być wykorzystane osobiście. Zastępstwa są niedopuszczalne.

§ 41

W przedmiocie zwołania Walnego Zgromadzenia Oddziału lub Ogniska, toku obrad oraz sposobu głosowania przy podejmowaniu uchwał i wyborów stosuje się odpowiednio przepisy Działu V Rozdziału A Statutu pt. „Zjazd Podhalań”.

§ 42

1. Zarząd Oddziału składa się z Prezesa, jednego lub dwóch Wiceprezesów, Sekretarza, Skarbnika, Chorążego i 2-5 członków. W skład Zarządu Oddziału wchodzi także Prezesi Ognisk, które podlegają organizacyjnie Oddziałowi.
2. W posiedzeniach Zarządu Oddziału mogą uczestniczyć z głosem doradczym: Kapelan, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Sądu Koleżeńskiego oraz goście zaproszeni przez Prezesa.
3. Kadencja Zarządu Oddziału trwa 3 lata.
4. Jeżeli przed zakończeniem kadencji Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia Oddziału, może to zrobić jeszcze w ciągu trzech miesięcy po zakończeniu kadencji.
5. Prezes Zarządu Oddziału może sprawować funkcję nieprzerwanie nie dłużej niż dwie kadencje.
6. Członkowie Zarządu Oddziału mogą być zatrudnieni do realizacji zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

§ 43

Do zakresu działania Zarządu Oddziału należy:

1. Reprezentowanie Oddziału przez Prezesa, Wiceprezesów lub Sekretarza.
2. Kierowanie sprawami Oddziału.
3. Wykonywanie uchwał Walnego Zgromadzenia oraz uchwał i wytycznych naczelnych władz Związku.
4. Występowanie do Zarządu Głównego o zwołanie nadzwyczajnego Zjazdu Podhalań.
5. Zwoływanie Walnych Zgromadzeń Oddziału.
6. Przyjmowanie, skreślanie i wykluczanie członków.
7. Podejmowanie uchwał o powstaniu Ognisk związanych z Oddziałem i zatwierdzanie terytorialnego zasięgu ich działania.
8. Zarządzanie i administrowanie majątkiem Związku w granicach i na zasadach określonych przez statut.
9. Powoływanie w skład Poczty Sztandarowej dwóch zastępców Chorążego.
10. Składanie rocznych sprawozdań z działalności Zarządowi Głównemu, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku za rok poprzedni.
11. Składanie do Kapituły Odznaczeń propozycji nadania szczególnie wyróżniającym się działaczom tytułów wymienionych w § 11 ust.1 pkt 4 – 6.
12. Przyznawanie dyplomów uznania za działalność w Oddziale lub na rzecz Oddziału.

§ 44

Zebrania Zarządu Oddziału odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał.

§ 45

1. Prezes, Wiceprezesi, Sekretarz, Skarbnik tworzą Prezydium Zarządu, które może w składzie co najmniej trzyosobowym podejmować uchwały w sprawach należących do Oddziału.
2. Przepisy dotyczące zatwierdzenia uchwał, sposobu ich podejmowania i ważności określone dla Prezydium Zarządu Głównego, stosuje się odpowiednio dla Prezydium Zarządu Oddziału.

§ 46

1. Komisja Rewizyjna Oddziału składa się z 5 członków, w tym:
 - 1) Przewodniczącego,
 - 2) Zastępcy przewodniczącego,
 - 3) Sekretarza,
 - 4) 2 członków

wybranych przez Walne Zgromadzenie na okres trzech lat.

2. Członkowie Komisji Rewizyjnej Oddziału nie mogą być członkami organu zarządzającego Oddziału, ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia. Członkami Komisji Rewizyjnej Oddziału nie mogą być osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.
3. Przy uzupełnianiu składu Komisji Rewizyjnej Oddziału stosuje się odpowiednie przepisy o uzupełnieniu składu Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 47

Zakres kompetencji Komisji Rewizyjnej Oddziału określa regulamin opracowany przez Główną Komisję Rewizyjną i zatwierdzony przez Zjazd Podhalan.

§ 48

1. Sąd Koleżeński Oddziału składa się z 5 osób, w tym:
 - 1) Przewodniczącego,
 - 2) Zastępcy przewodniczącego,
 - 3) Sekretarza,
 - 4) 2 członków,wybranych przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat.
2. Przy uzupełnieniu składu Sądu Koleżeńskiego Oddziału stosuje się odpowiednio przepisy o uzupełnieniu składu Głównego Sądu Koleżeńskiego.

§ 49

Zakres kompetencji Sądu Koleżeńskiego Oddziału określa regulamin opracowany przez Główny Sąd Koleżeński i zatwierdzony przez Zjazd Podhalan.

§ 50

1. Ognisko jest najmniejszą komórką organizacyjną Związku.
2. Ognisko podporządkowane jest wybranemu przez siebie Oddziałowi.
3. Ognisko wybiera swój Zarząd w składzie: Prezes, Sekretarz i Skarbnik. Jeżeli Ognisko liczy więcej niż 10 członków, Walne Zgromadzenie Ogniska może wybrać w skład Zarządu Ogniska jednego wiceprezesa i 2 członków Zarządu.
4. Prezes Ogniska wchodzi w skład Zarządu Oddziału.
5. Ognisko prowadzi działalność, odbywa okresowe zebrania członków podobnie jak Oddziały oraz wybiera Delegatów na Zjazd Podhalan w ilości ustalonej przez Zarząd Oddziału. Ognisko uprawnione jest do zgłaszania (poprzez Zarząd Oddziału) wniosków do Kapituły Odznaczeń o nadanie odznaczeń.
6. Kadencja Zarządu Ogniska trwa 3 lata.

VII. MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 51

1. Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości i fundusze. Źródłami powstania majątku Związku są:
 - 1) wpisowe i składki członkowskie,
 - 2) dochody z nieruchomości i ruchomości stanowiących własność lub będących w użytkowaniu Związku,
 - 3) dotacje,
 - 4) darowizny, zapisy i spadki,
 - 5) wpływy z działalności statutowej,
 - 6) dochody z ofiarności publicznej.
2. Środki pieniężne, niezależnie od źródeł ich pochodzenia, mogą być przechowywane wyłącznie na koncie Zarządu Głównego albo Oddziałów. Wpłaty gotówkowe winny być, przy uwzględnieniu bieżących potrzeb, jak najszybciej przekazane na to konto.
3. Związek może prowadzić działalność gospodarczą według zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej Związku służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między członków.
4. Nieruchomościami Związku zarządza Zarząd Główny. Zarząd Główny ma prawo przekazania zarządzania nieruchomością Związku Oddziałowi, na podstawie spisanej z nim umowy. Nieruchomościami stanowiącymi własność Oddziałów zarządzają te Oddziały z zastrzeżeniem ust. 9 – 11.
5. W imieniu Związku zobowiązania majątkowe zaciągają oraz umowy zawierają Prezes Związku (albo jeden z Wiceprezesów Zarządu Głównego) i Skarbnik Zarządu Głównego (albo upoważniony przez Skarbnika członek Prezydium Zarządu Głównego), z zastrzeżeniem ust. 6.
6. W umowach pomiędzy Związkiem a członkiem Zarządu Głównego Związek reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą Zjazdu Podhalan, a przy braku takiej uchwały członek Głównej Komisji Rewizyjnej wskazany uchwałą tej Komisji.
7. W imieniu Oddziału zobowiązania majątkowe zaciągają oraz umowy zawierają Prezes Oddziału (albo jeden z Wiceprezesów) i Skarbnik Oddziału (albo upoważniony przez Skarbnika członek Zarządu Oddziału). W umowach pomiędzy Oddziałem a członkiem Zarządu Oddziału, Oddział reprezentuje członek Komisji Rewizyjnej Oddziału, wskazany uchwałą tej Komisji.
8. Związek prowadzi gospodarkę finansową oraz rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami.

9. Zawarcie przez Oddział Związku umowy kredytu albo pożyczki, przejęcie długu, przystąpienie do długu, zwolnienie z długu, zawarcie umowy poręczenia lub innej podobnej umowy, jak też zaciągnięcie innych zobowiązań przekraczających kwotę pięciokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni lub przekraczających połowę wartości majątku stanowiącego własność Oddziału, jeśli ta kwota jest wyższa, wymaga zgody Zarządu Głównego. Jeżeli suma już zaciągniętych zobowiązań pieniężnych Oddziału Związku oraz zobowiązania planowanego przekracza powyżej określoną kwotę, zaciągnięcie planowanego zobowiązania wymaga zgody Zarządu Głównego.
10. Ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych tj. użytkowania, służebności, zastawu, hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność Oddziału Związku lub przez Oddział posiadanych, a także obciążenie nieruchomości stanowiącej własność Oddziału lub przez Oddział posiadanej prawem obligacyjnym (np. umową dzierżawy), na okres dłuższy niż 5 lat lub na czas nieoznaczony wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Oddziału. Nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia Oddziału obciążenia w sumie mniejsze niż 1/10 posiadanego majątku.
11. Zbycie nieruchomości stanowiącej własność Związku może nastąpić wyłącznie za zgodą Zjazdu Podhalań. Zbycie nieruchomości stanowiącej własność Oddziału może nastąpić wyłącznie za zgodą Walnego Zgromadzenia Oddziału i Zjazdu Podhalań.

VIII. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 53

1. Wniosek o rozwiązanie i likwidację Związku może złożyć Oddział Związku lub Prezydium Zarządu Głównego.
2. Wniosek o rozwiązanie i likwidację Związku musi wpłynąć do Zarządu Głównego najpóźniej na jeden miesiąc przed terminem Zjazdu Podhalań. Wniosek ten umieszcza się w porządku obrad najbliższego Zjazdu Podhalań, jeśli został pisemnie poparty przez co najmniej 25% Oddziałów.
3. Sposób głosowania uchwał dotyczących rozwiązania i likwidacji Związku został określony w § 19 Statutu.
4. Likwidację prowadzi się w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach, a likwidatora wyznacza Zjazd Podhalań. Koszty likwidacji pokrywa się z majątku likwidowanego Związku.
5. Uchwała Zjazdu Podhalań o likwidacji Związku winna określać przeznaczenie pozostałego po nim majątku. Uchwała ta powinna być zgodna z decyzjami poszczególnych Oddziałów w zakresie dotyczącym majątku, który stanowi ich własność w ramach posiadanej przez nie osobowości prawnej.
6. Rozwiązanie i likwidację Oddziału przeprowadza się analogicznie do rozwiązania i likwidacji Związku, z tym, że wniosek o rozwiązanie Oddziału musi złożyć na piśmie, najpóźniej na jeden miesiąc przed terminem Walnego Zgromadzenia Oddziału, co najmniej 25% członków Oddziału. Uchwałę z wnioskiem o rozwiązanie i likwidację Oddziału przekazuje się Zarządowi Głównemu.
7. W przypadku co najmniej trzyletniego braku działalności Oddziału, po bezskutecznym wezwaniu do wypełnienia zobowiązań statutowych, Zarząd Główny może z własnej inicjatywy rozwiązać Oddział. Analogiczne uprawnienia ma Zarząd Oddziału w stosunku do swojego Ogniska.

§ 54

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem dokonania zmiany dotyczącej Statutu w Krajowym Rejestrze Sądowym.